FOKUS

Selvinstruksjon

stavskriftbokstaver

Fokus A: Bokstavlyder

Toril Karstad

Stavskriftforskrifter med selvinstruksjon etter Skjelfjords og Tømtes progresjon

Løkkeskrift selvinstruksjon ble utviklet til arbeid i hele klasser i 1993. Ideen oppsto som svar på utfordringene til elever med oppmerksomhetssvikt, men viste seg å fungere for alle. Skoleåret 93-94 ble en hel andreklasse trent i løkkeskrift via selvinstruksjoner som barna sa i kor, mens de skrev. De få og intuitive instruksjonene beskriver håndbevegelsen og utførelsen: *opp, ned, rundt, sving, bøy, krøll, bølge, ring, rett, prikk, strek, dypt ned, kort ned, skrått opp/ned.* Barn med store konsentrasjonsvansker fikk gjennom denne metoden raskt en funksjonell håndskrift som de holdt fast på gjennom hele grunnskolen. Kolleger tok også i bruk metoden med klassene sine.

Siden ble metoden benyttet i spesialpedagogikken. Mange barn som man ikke trodde kunne lære løkkeskrift, inntok denne ferdigheten og ble stolte og glade over det de fikk til. Dette gjaldt blant annet barn med ADHD, autisme, dysgrafi, dysleksi og fysiske funksjonshemninger. Dyslektikere som ikke fikk hjelp før på mellomtrinnet, og som hadde gitt opp å lære, fikk nytt pågangsmot gjennom metoden. Det gikk fort å automatisere bokstavene og sammenkoblingene, og dette ga ny giv til det øvrige arbeidet.

Gjennom femårige forsøk med Fokus i hele klasser ble metoden benyttet på andre og tredje trinn (brage.inn.no/inn-xmlui/handle/11250/132710). I tillegg til arbeidet med selvinstruksjoner benyttet noen av klassene Tømtes «Jeg skriver løkkeskrift». *Fokus* for andre trinn fulgte Skjelfjords progresjon, noe Tømtes opplegg også gjør. Dermed kunne materiellet brukes sammen. I tillegg trente barna inn løkkeskrift via forskrifter av språklydversene og oppgaver med løkkeskrift i *Fokus E* og *F*. Der man ikke benyttet stasjonsarbeid, ble også løkkeskriving inkorporert i pusleoppgavene av sangteksten ved at barna skrev teksten utenpå en konvolutt, før de la lappene i den som dokumentasjon.

Stavskrift selvinstruksjon ble utviklet over samme lest i 2022. Tømtes materiell kan også brukes sammen med det, og har samme progresjon som Fokus Lesekurs A og Skjelfjords lesebok. **Trykkbokstaver** selvinstruksjon via forenklede beskrivelser av grunnleggende begreper er utviklet med utgangspunkt i Nyborgs BU-modell. Her trener vi på små trykkbokstaver i tillegg til stavskrift.

Fokus er utviklet ved hjelp av Extra-midler.

Omslagsbilde: Melissa Adéle Popkema

Les mer om *Kreativ og begrepsbasert skriftspråklæring* i Karstad, Toril (2020):

www.universitetsforlaget.no/kreativ-og-begrepsbasert-skriftspraklaering-1

Stange, 18. mars. 2023

Toril Karstad

Fokus ©Toril Karstad Kreativ Læring

Innhold

v	s. 4	c	s. 16
l	s. 4	w	s. 16
r	s. 5	q	s. 17
s	s. 5	x	s. 18
i	s. 6	z	s. 18
n	s. 6	Sammen-	
e	s. 7	bindinger	s. 19
m	s. 7		
o	s. 8		
å	s. 8		
æ	s. 9		
f	s. 9		
a	s. 10		
h	s. 10		
u	s. 11		
t	s. 11		
y	s. 12		
d	s. 12		
ø	s. 13		
b	s. 13		
p	s. 14		
g	s. 14		
k	s. 15		
j	s. 15		

Fokus ©Toril Karstad Kreativ Læring

V: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

SVING, BØY

L: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

NED, BØY

Form stavskriftbokstaven: Karstads selvinstruksjoner, delvis til Skog stavskrift kursiv
Fokus ©Toril Karstad Kreativ Læring

R: SKRIV LØKKEBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

NED, OPP, BØLGE

S: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

SVING, SVING, BØY

Form stavskriftbokstaven: Karstads selvinstruksjoner, delvis til Skog stavskrift kursiv
Fokus ©Toril Karstad Kreativ Læring

I: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.
HUSK Å SKRIVE ORD MED i FERDIG FØR DU SETTER PRIKK.

NED, BØY, VENT, PRIKK

N: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

NED, SVING

Form stavskriftbokstaven: Karstads selvinstruksjoner, delvis til Skog stavskrift kursiv
Fokus ©Toril Karstad Kreativ Læring

E: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

OPP, NED

M: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

NED, SVING, SVING

Form stavskriftbokstaven: Karstads selvinstruksjoner, delvis til Skog stavskrift kursiv
Fokus ©Toril Karstad Kreativ Læring

O: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

RUNDT, BØY

o o o o o o o o o o o o

o o o o o o o o o o o

o

o

o

oooooooooooooooooooooooooo

Å: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

HUSK Å SKRIVE ORD MED å FERDIG FØR DU SETTER RING.

RUNDT, NED, VENT, RING

å å å å å å å å å å å å å

å å å å å å å å å å å å å

å

å

å

ååååååååååååååååååååååå

Form stavskriftbokstaven: Karstads selvinstruksjoner, delvis til Skog stavskrift kursiv
Fokus ©Toril Karstad Kreativ Læring

Æ: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

RUNDT, SVING

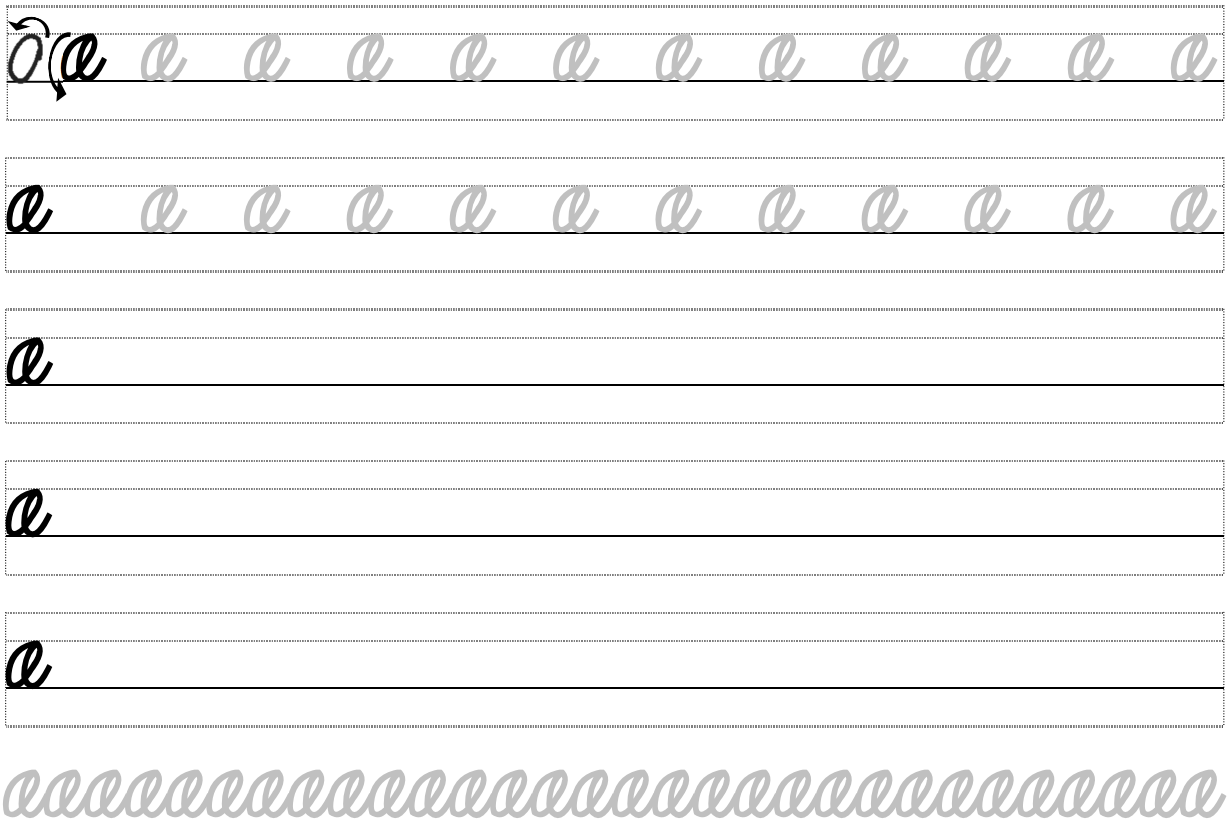

F: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

BØY, DYPT NED, OPP, SVING

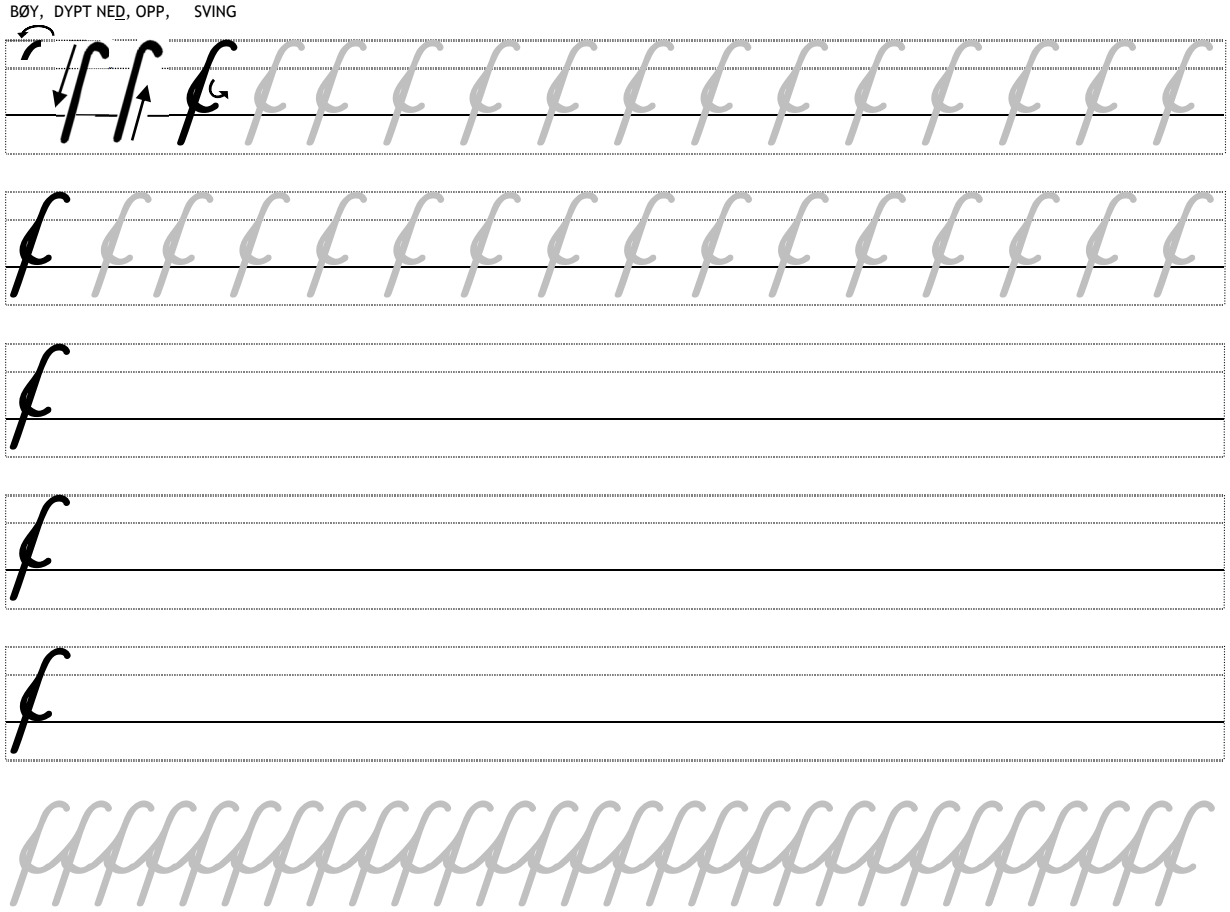

Form stavskriftbokstaven: Karstads selvinstruksjoner, delvis til Skog stavskrift kursiv
Fokus ©Toril Karstad Kreativ Læring

A: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

RUNDT, NED

a a a a a a a a a a a a

a a a a a a a a a a a a

a

a

a

aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa

H: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

NED, HALVVEIS OPP, SVING, BØY

h h h h h h h h h h h h h h h h h h

h h h h h h h h h h h h h h h h h h

h

h

h

hhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhh

Form stavskriftbokstaven: Karstads selvinstruksjoner, delvis til Skog stavskrift kursiv
Fokus ©Toril Karstad Kreativ Læring

U: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

SVING, NED, BØY

u u u u u u u u u u u

u u u u u u u u u u

u

u

u

uuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuu

T: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

NED, BØY, VENT, STREK

t t t t t t t t t t t t t t t t t t

t t t t t t t t t t t t t t t t t t

t

t

t

ttttttttttttttttttttttttttttttttt

Form stavskriftbokstaven: Karstads selvinstruksjoner, delvis til Skog stavskrift kursiv
Fokus ©Toril Karstad Kreativ Læring

Y: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

SVING, DYPT NED, BØY

y y y y y y y y y y y y y y y

y y y y y y y y y y y y y y y

y

y

y

yyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyyy

D: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

RUNDT, OPP, NED, BØY

d d d d d d d d d d d d d d d

d d d d d d d d d d d d d d d

d

d

d

dddddddddddddddddddddddddd

Form stavskriftbokstaven: Karstads selvinstruksjoner, delvis til Skog stavskrift kursiv
Fokus ©Toril Karstad Kreativ Læring

Ø: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.
HUSK Å SKRIVE ORD MED Ø FERDIG FØR DU SETTER STREK.

RUNDT, BØY, VENT, STREK

B: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

NED, SVING, BØY

Form stavskriftbokstaven: Karstads selvinstruksjoner, delvis til Skog stavskrift kursiv
Fokus ©Toril Karstad Kreativ Læring

P: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

DYPT NED, OPP, SVING

G: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

RUNDT, DYPT NED, BØY

Form stavskriftbokstaven: Karstads selvinstruksjoner, delvis til Skog stavskrift kursiv
Fokus ©Toril Karstad Kreativ Læring

K: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

NED, OPP, RUNDT, NED, BØY

k

k

k

k

k

kkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkkk

J: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

HUSK Å SKRIVE ORD MED j FERDIG FØR DU SETTER PRIKK.

DYPT NED, BØY, VENT, PRIKK

j

j

j

j

jjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjj

Form stavskriftbokstaven: Karstads selvinstruksjoner, delvis til Skog stavskrift kursiv
Fokus ©Toril Karstad Kreativ Læring

C: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJE<u>D</u>EN TIL DEG SEL<u>V</u> MENS DU SKRIVER.

SVING

c c c c c c c c c c c c c c c

c c c c c c c c c c c c c c c

c

c

c

cccccccccccccccccccccccccc

W: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJE<u>D</u>EN TIL DEG SEL<u>V</u> MENS DU SKRIVER.

SVING, SVING, BØY

w w w w w w w w w w

w w w w w w w w w w

w

w

w

wwwwwwwwwwwwwwwwwwww

Form stavskriftbokstaven: Karstads selvinstruksjoner, delvis til Skog stavskrift kursiv
Fokus ©Toril Karstad Kreativ Læring

Q: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

RUNDT, NED, RETT

Alternativ for sammenbinding:

Q: SKRIV LØKKEBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

RUNDT, DYPT NED, SLIPP, OPP

Form stavskriftbokstaven: Karstads selvinstruksjoner, delvis til Skog stavskrift kursiv
Fokus ©Toril Karstad Kreativ Læring

X: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

Sammenbindingene varierer ettersom man kommer ovenfra eller nedenfra: OX SIX

BØLGE NED, VENT (TIL ORDET ER FERDIG), OPP

Z: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVER. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

RETT, SKRÅTT NED, RETT, BØY

Form stavskriftbokstaven: Karstads selvinstruksjoner, delvis til Skog stavskrift kursiv
Fokus ©Toril Karstad Kreativ Læring

Øv sammenbindinger

vuvåvyvævevivøvavo

babebibobubybæbøbåb

fafifofyfefæfåføfufafi

rarirerorurårærøryrår

håhyhæhehihahøhohuhi

tatotytetåtutætitøtatoti

lylelålælulilalølolylåle

sasåsysæsøsusisesosysså

nånænunynaneninønu

didådudydædødadedy

måmymumømæmemima

kekakekækykøkåkukikek

påpapipupæpypøpepo

gagegigogugygøgægågig

jajejijojujyjæjøjåjujåjejæjy

xaxyxexåxixæxuxøxyxå

zazezizozuzyzæzøzåzez

wåwywuwæwøwiwew

qæqøqyqiqå / gagegugågigo

Form stavskriftbokstaven: Karstads selvinstruksjoner, delvis til Skog stavskrift kursiv
Fokus ©Toril Karstad Kreativ Læring